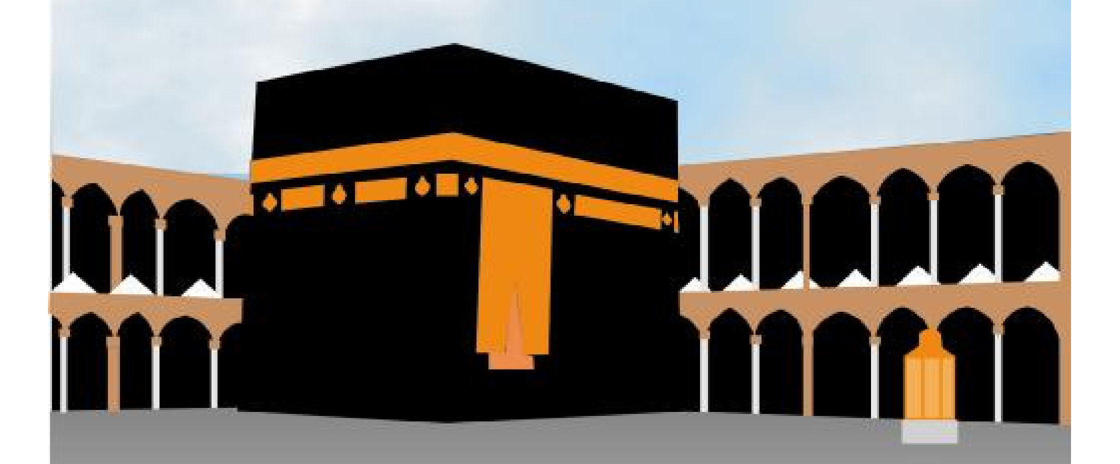
އުމްރާގެ އަހުކަން އަދާ ކުރާނޭ ގޮތް

ފިހަވަޅަކަށްފަހު ފިހަވަޅެއް

ލިޔެ ޖަމާކުރީ:

آدم نِشانْ بن علي آدم

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الحمد لله والصلاة والسلام على نبينا محمد وعلى آله وأصحابه ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين .

أمّا بعد:

ޙައްޖާއި ޢުމްރާގެ އަޅުކަމަކީ އެއަޅުކަން އަދާކުރުމަށް ކުޅަދާނަކަން ލިބުނު ކޮންމެ މީހަކުގެ، ޢުމުރުން އެއްފަހަރު އަދާ ކުރުން ވާޖިބުވެގެންވާ އަޅުކަމެކެވެ. الله سبحانه وتعالى، އެއިލާހުގެ ކީރިތި ޤުރުއާނުގައި އާޔަތްގައި ވަޙީ ކުރައްވާފައިވެއެވެ.

﴿وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ﴾ (البقرة: 196)

މާނައީ: "ތިޔަބައިމީހުން ޙައްޖާއި ޢުމްރާގެ އަޅުކަން اللهއަށްޓަކައި އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކު ފުރިހަމަ ގޮތުގައި އަދާކުރާށެވެ!"

މުސްލިމުންގެ ދީނީ ހޭލުންތެރިކަމާއި އަދި ތަނަވަސްކަން އިތުރުވެ، ޙައްޖާއި ޢުމްރާގެ އަޅުކަންތަކާއި އަދާ ކުރަން ދާ މީހުން ދުވަހަކަށް މިދަނީ އިތުރުވަމުންނެވެ. އެހެންނަމަވެސް މިއަޅުކަން އަދާކުރާ ގޮތަކީ މުސްލިމުންނަށް މާތަނިގަން އެނގިފައި އޮންނަ ކަމެއް ނޫނެވެ. އެހެންކަމުން މިސާލު ޙައްޖަށް ނުވަތަ ޢުމްރާއަށް މީހުން ދާ ދަތުރުގައި ކަރަޖަ

ގޮތަކަށްވެ، އަޅުގަނޑުގެ ތިމާގެ މީހުންނާއި އަދި ގާތް އެކުވެރިން މިކަމާއި ބެލޭގޮތުން އަރައި އޮޅުންފިލުވައި، މިކަން ކުރަން އޮންނަ ގޮތާއި ކިޔަން ޖެހޭ ދުޢާތައް ލިޔެ ދިނުމަށް އެދުމުންދާތީ އަޅުގަނޑު ޤަބޫލު ކުރީ އެންމެ ފުރަތަމަ ޢުމްރާގެ އަރުކާން އަދާކުރާގޮތް ޤުރުއާނާއި ޞައްޙަ ނަބަވީގެ ސުންނަތުން ޤާބިލުވާ ގޮތަށް، ކުރު އަސާސީ ފޮތެއްގެ ސިފައިގާ އެކުލަވާލީމެވެ.

މިގޮތުން ފޮތެއް އެކުލަވާލަން ޖެހުނު އެންމެ ބޮޑު އެއްސަބަބަކީ، ޢުމްރާގެ އަރުކާން އަދާ ކުރާނޭ ގޮތާއި ބެހޭގޮތުން ދިވެހި ބަހުން ލިޔެވިފައި ހުރި ފޮތްތައް މަދުކަމުންނާއި އަދި މިމައުޟޫޢުގައި އިތުބާރު ހުރި ރަނގަޅު ފޮތެއް ދިވެހި ބަހުން ލިޔެވި ފެންނަން ނެތުމުންނެވެ.

މުސްލިމުން ކުރާ ކޮންމެ އަޅުކަމެއްވެސް ޤަބޫލު ކުރެވޭނީ ދެ ޝަރުޠެއް ފުރިހަމަ ވެގެންނެވެ. ފުރަތަމަ ކަމަކީ އިޚްލާޞްތެރި ކަމެވެ. ދެވަނަ ކަމަކީ ކީރިތި ނަބިއްޔާ محمد صلى الله عليه وسلم އަންގަވައި ދެއްކެވި ގޮތަށް އެއަޅުކަމެއް އަދާ ކުރުމެވެ. އެހެންނަމަވެސް ހިތާމަޔާއި އެކު ފާހަގަ ކުރަންޖެހެނީ، މިއަދު މިއަޅުކަން އަދާ ކުރަމުންދާ އެތައް ބަޔަކު، ޙުޖާޖުންނާއި ސުންނަތުން ޤާބިލު ނުވާ އެތައް ބިދުޢަތްތަކެއް މިއަޅުކަމުގެ ތެރެއަށް ވައްދައި ކުރަމުންދާތީއެވެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޙައްޖީން އަދި ޢުމްރާއަށް ދާ ބައެއް އަޚުންނާއި އުޚުތުންގެ ކިބައިންވެސް މިފަދަ ކަންތައްތައް ފެނެއެވެ. ބަޔަކުގައި މިއީ ވަރަށް ނުރައްކާތެރި ކަމެކެވެ. އެހެންވީ މިކަމަކީ ކީރިތި ނަބިއްޔާ، އެކަމަކާއިމެދު އެހާމެ ބޮޑަށް އިސްލާޙު ދެއްވާފައިވާ ކަމެކެވެ. އެކަށީގެން ބަރީޢަވުމަށް ކުރައްވާފައިވެއެވެ.

(وَشَرُّ الأُمُورِ مُحْدَثَاتُهَا وَكُلُّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلاَلَةٌ وَكُلُّ ضَلاَلَةٍ فِي النَّارِ). (النسائي: 89/6، صحيح ابن حبان: 528/14)

"ދަންނަވާށެވެ. ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން އެންމެ ނުބައި ކަންތައްތަކަކީ ދީނުގެ ތެރެއަށް އަލަށް ވަންނަ ކަންތައްތަކެވެ. ކޮންމެ އާކަމަކީ ބިދުޢައެކެވެ. ކޮންމެ ބިދުޢައަކީ މަގުފުރެދުމެކެވެ. އަދި ކޮންމެ މަގުފުރެދުމެއްވެސް ނަރަކައިގައެވެ."

އެހެންކަމުން ކޮންމެ މުސްލިމަކުވެސް މިކަމާއިމެދު ރައްކާތެރިވެ ހުޝިޔާރުވުން ހުއްޖެވެ. އެހެންނޫންނަމަ ބޮޑު ހަރަދުކޮށްގެން އަޅުކަން މިޑާ އަޅުކަމަކީ ތިމާގެއިމިވާ އާދަތުގެއި ﷲ ތަޢާލާ ވަޙީ ކުރެއްވާފައިވާ ގޮތަކައިން ވިޔަސް ބާޠިލުވެގެން ކުރިޔަކުން ފައިދާ ނުވާނެ ހުސް އަމަލުތަކެއް ކަމަށް ވެގެން ހިނގައިދާނެއެވެ.

﴿وَقَدِمْنَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُوراً﴾ (الفرقان:23)

"އަދި އެއުރެން ކުރަ ޢަމަލުތަކަށް (އެބައި ކަންތައްތަކަށް) ތިމަން އިލާހު ބަލައިލައި، އެއަމަލުތަކަކީ ވިއްސި ބުރުއްސައިގެންދާ ކުނޑިފުއްތަކެއް ފަދައިން ހަދާލީމެވެ."

މިފްތާޙުގައި މަޢިގަނޑު ގޮތެއްގައި އަޅުއަޅުވާލާފައިވާ ބިދުޢަތުގެ އަޑުކަން އަދާ ކުރާން ގޮތެއް އަދި އެއަޑުކަމުގެ ސަބަބު މަކަސްޓުތަކުގައި ކަރުދާ ސަރަޙައްދުގެ އަދިހަރުން ތާބިއީވާ ދީނީ ތަކެއްގެ މައްސަލައެވެ. އަދި ބިދުޢަތުގެ އަޑުކަން އަދާކުރައިދޭ ސަލާމަތްކަން ދަންނަވާ އެހެން ބައެއް ކަންތައްތަކެވެސް ކުރު ގޮތަކަށް އަޅުއަޅުވާލާފައިވާނެއެވެ. ދަން އާގެ

އިޙްރާމް މީޤާތުގެ އެންމެ ފަހަރުގައި ހިމަނާލެވިފައިވާނީ، އުމްރާގައި އަދިއެފަދައިން ބޭނުން ދުއާތަކެއް ކިޔަނީ ޤަބޫލުކުރެވޭގޮތުގައި ކުއްލިއަށް ތަންތަނުގެ ބަޔާން ދުއާތަކެވެ. އޭގެ ފުރަތަމަ ބައިގާ ހިފެހެއްޓި ކޮރިބީ ފުރުޞަތުގައި ވާޖިބުވެފައިވާ ދުއާތަކެވެ. އަދި އެއަށްފަހު ކޮރިބީ ނަބިއްޔާ محمد صلى الله عليه وسلمގެ ބަރަކާތްތެރި ތަރުޖަމާކުރުގައި ވާޖިބުވެފައިވާ ދުއާ ތަކެވެ.

މީޤާތަކީ މިއަހަރުގެ ތަރަފުޝޯން މަހުގެ އުމްރާއަށް ދާ، އަރުވަނިކުގެ ވަގަން ގޮތް އަޙްކާމުގެ އުސޫލުގެ ވަކިން ވަގަން އަދަބު ބޭބަސް ތަރުތީބު ކުރަންޖެހުން ފުރުޞަތެވެ. އެއީ ތަރަފުޝޯން މަސްވެސް މިގޮ ކަމެއްވެ، މިއަހަރުގެ އަދާކުރަން ފުރަންޖެހޭ ދުވަސްވަސް ވަގަން ކަމެއްފަދައި ވުޅުންތަކެވެ. އެހެންކަމުން އަދި މީޤާތަކީ އެހާ ފުރިހަމަ ތަރުތީބުގެ ނަމަވ ހިނގައިދާނެއެވެ. الله ތަޢާލާގެ އިޙްރާމްކުރާއިރު، ވަޒީފާ ތިވަރުކުރަން މީޤާތް އިޙްރާމް މުހިއްމު ބައިބައި އިޙްރާމްކުރަ އަދި ދުއާތަކުގެ ވަސް މާނައާއި އުނު ގެނެސްދިނުމާ އަދި ތަރުން މަސައްކަތް ކުރާނަމަވެ.

މީޤާތް ތަރުޖަމާ ކުރުމުގައި ބައެއް މުހިއްމު މަޤުރޫތާ ނަޒާފައިވާނީ ޝައިޚް ފޯބް ސަޢީދުން ކަމުގައިވާ صيد الفوائد ގައި صفة العمرة ގެ މައުލޫމާތު ވިދާފައިވާ ވިދާމަކުންނާއި އަދި إسلام سؤال وجواب ގައި صفة العمرة ގެ މައުލޫމާތު ވިދާފައިވާ ވިދާމަކުންނެވެ. މީޤާތުގައި ހިމެނިފައިވާ ތަރުޖަމާކުރި صيد الفوائد ފޯބްސަޢީދުން ނަޒާފައިވާ ތަރުޖަ ތަކެއްވެ.

ދުޢާއަކީ الله سبحانه وتعالى، މީޤާތުގެ ފައިދާ އެންމެހައި ތަޢުލީމީ އަޅުންނާއި އުޅުމުންނަށް ފުރިހަމަޖެހޭގައި ދެއްވުމެވެ. އަދި އެއުޅުންނަށް

މިފޮތުގައިވާ މަޢުލޫމާތުތަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ توفيق ދެއްވުމެވެ. އަދި ނިކަމެތިއަޅާގެ މިކުޑަކުޑަ މަސައްކަތް ޤަބޫލުކުރައްވާ އާޚިރަތުގައި މިއަޅާގެ ހެޔޮކަމުގެ މީޒާނަށް ބަރުދަން އަރަދެއްކަމުގައި މިކަން ދެއްވުމެވެ. آمين.

كتبها الفقير إلى عفو ربّه عزّ وجلّ

آدم نِشانْ بن علي آدم

24 شعبان 1429هـ.

25 އޮގަސްޓް 2008މ.

ޢުމްރާ

ލުޣަވީ ގޮތުން ޢުމްރާގެ މާނައަކީ ޒިޔާރަތް ކުރުމެވެ. ޝަރުޢީ އިސްތިލާޙުގައި ޢުމްރާގެ މުރާދަކީ އެއަދުކަން އަދާ ކުރުމަށް ހާއްސަ ކުރެވިފައިވާ ޢަމަލް އިޙްރާމް ބަނދު ޖަހާޅާ ހިތުމުން ﷲ ތަޢާލާގެ ގެފުޅަށް ޒިޔާރަތް ކުރުމެވެ. އަދި ގެފުޅު ވަށައި ޠަވާފު ކުރުމާއި ސަފާއާއި މަރުވާއާއި ދެމެދު ސަޢުޔު ކުރުމާއި އަދި ބޯބާފުން ނުވަތަ ބޯ ކޮށުމެވެ. ﷲ ތަޢާލާ ކީރިތި ޤުރުއާނުގައި ވަޙީ ކުރައްވާފައިވެއެވެ.

﴿وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ﴾ (البقرة: 196)

މާނައީ: "ތިޔަބައިމީހުން ޙައްޖާއި ޢުމްރާގެ އަޙުކާމް ﷲއަށްޓަކައި އިޚްލާސްތެރިކަމާއެކު ފުރިހަމަ ގޮތުގައި އަދާކުރާށެވެ!"

ޢުމްރާ އެކުލެވިގެންވާ ހަތަރު ކަމެއްގެ މައްޗަށެވެ. އެއީ އިޙްރާމްބަނދުމާއި، ގެފުޅު ވަށާ ޠަވާފު ކުރުމާއި، ސަފާއާއި މަރުވާއާއި ދެމެދު ސަޢުޔު ކުރުމާއި އަދި ބޯބާފުން ނުވަތަ ބޯ ކޮށުމެވެ. ހައްޖާއި ޚިލާފަށް ޢުމްރާ ކުރުމަށް ވަކި ހާއްސަ ދުވަސްތަކެއް ނުވެއެވެ. އަހަރުގެ ހަމަ ކޮންމެ ދުވަހެއްގައިވެސް ޢުމްރާގެ އަޙުކާމް އަދާކުރެވިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް އެހެން މައްސަރުތަކާއި ޚިލާފަށް ރަމަޟާންމަހު ކުރާ ޢުމްރާއެއްގެ ތަވާބު ހައްޖާއި އެއްވަރުވެގެން ވާކަމަށް ރަސޫލު ނަބިއްޔާ ބަޔާންފުޅު ކުރައްވާފައިވެއެވެ. ޙައްޖުގެ އަދާކުރުން އަދާކުރުމަށް ނުކުޅެދުން އަންހެނުން ޖިހާދުކަމަށް ރަސޫލު ނަބިއްޔާ صلى الله عليه وسلم ބަޔާންފުޅު ކުރެއްވިއެވެ.

(فَإِذَا جَاءَ رَمَضَانُ فَاعْتَمِرِي فَإِنَّ عُمْرَةً فِيهِ تَعْدِلُ حَجَّةً). **(رواه مسلم).**

"ފަހެ ރަމަޟާން މަސް އަތުވެއްޖެނަމަ ކަލޭގެފާނު ޢުމްރާ އާ ހިނގާށެވެ. ހަމަކަށަވަރުން އެމަހުގައި ކުރާ ޢުމްރާއެއްގެ ޘަވާބު ހައްޖަކާއި އެއްފަދަވެގެން ވެއެވެ."

މި ލުއި ޝޯޓީ އުމްރާގެ އަޙުކާމް އަދާ ކުރުމާއި ބެހޭ ގޮތުން އެކުލަވާލެވިފައިވާ ޝޯޓެއް ކަމުން ދެން އަޙްކާމުގެ މިފޮތަށް "އުމްރާގެ އަޙުކާމް އަދާކުރާނޭ ގޮތް - ފިޤަވަޢަކަންތަކުރު ފިޤަވަޢަގެއް"، މިފޮތުގެ އަސްލު މަޢުލޫމާތުގެން ކުރިއަށް ދާނެވެ.

---

1. އިޙްރާމް.

- އިޙްރާމް ބަނދުމުން އުމްރާ ކުރުމަށް ނިޔަތް ގަނޑުވުމެވެ.
- ފިރިހެނާ އިޙްރާމް ބަނދަންވީ ހަށިގަނޑުގެ ގުނަވަންތަކާއި އެއްގޮތަށް ފަހާފައިނުވާ އިޒާރަކާއި (ދިރިން ބަނދަ ފޮތިގަނޑު) ރިދާ (މަތީން އަންނަ ފޮތިގަނޑު) އަޅަންނެވެ. ފިރިހެނުންގެ އިޙްރާމް ހެދުން ހުދުކުލައިން ވުން އެދެވިގެންވެއެވެ.
- އުމްރާ ފުރުގެ ގޮތުން އެންމެ ފުރަތަމަ ކުރަން ޖެހޭ ކަމަކީ ހިނައިގަތުން، ފެންވަރާ ރީތިވުމަށްފަހު ކަސްތޫރި (މިސްކް) ފަދަ މީރުވަސް ދުވާ އަތަރެއް ނުވަތަ ހުވަނދެއް ލުމަށްފަހު ދެން އިޙްރާމް ހެދުން ލުމެވެ.

- ޢުމްރާ ނުވަތަ ޙައްޖު ފެށިޔާއަން ދަތުރުގެ ކުރިން ގޭގައި އިޙްރާމް ހެދުން އެޅުން ހުއްދައެވެ. އެހެންނަމަވެސް ޢުމްރާވުމަށް ދުޢާ ކިޔާނީ މީޤާތުގައި އަޅާ ހަމަވުމުންނެވެ.

- އެއަށްފަހު މީޤާތުގައި ހިސާބުން "لَبَّيْكَ اللّٰهُمَّ بِعُمْرَةً" މިލަފުޒުއިން ކިޔުން މުސްތަޙައްބު ވެގެން (އަޑުވިގެން) ވެއެވެ.
- އިޙްރާމަށް ވަދި ޚާއްޞަ ދު ކަލާބުއަން ކުރުމުގެ ނުވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް ޙަރާމް الله ކުރައްވި ތަރަވިން ތަޙުނޫ ނަމާދެއް ވަޙީ އަދިވެސް ޚިލާފުނަމަ އަނަމާދަރަނަކަން އިޙްރާމް ބަދުން ސުންނަތް ވެގެން ވެއެވެ.
- ޙައްޖުއިން ބައްޖަށް ދާ މީހުންގެ މީޤާތަކީ ޤަރުމަޒަމް އެވެ. މިމީޤާތަކީ އަޙާ ހަމަވަސް ތުރާއިބަގައި ބިއްބާކަމުން، މީޤާތަކީ ކައިރިވުމުން އެކަން

ތްރައިޖުން އަންގާނެއެވެ. އަދި މީޤާތާއި އަށާ ހަމަވުމުން އެވާހަކަވެސް އަންގާނެއެވެ.

- މަދީނާއަށް ދިއުމަށްފަހު އެނބުރި މައްކާއަށް އަންނައިރު ކުރާ އުމްރާގައި އިޙްރާމް ބަންދާނީ މަދީނާގެ އަހުލުވެރިންގެ މީޤާތުކަމުގައިވާ، ޛުލްޙުލައިފާއިންނެވެ.
- ބައިސުވެރިވެ ނުވަތަ ބައްޔެއްގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ބަދުއްވެއްގެ ބިރަން ނަމަވެސް އުމްރާ ފުރިހަމަ ނުކުރެވިދާނެކަމަށް ބިރު ހީވާނަމަ "لَبَّيْكَ اللّٰهُمَّ بِعُمْرَةٍ" ގެ ފަހުން "إِنْ حَبَسَنِي حَابِسٌ فَمَحِلِّي حَيْثُ حَبَسْتَنِي" މިފަދައިން ކިޔާނީއެވެ. އެއަށްފަހު އެފަދަ ކަމެއް ދެތުވެރިވެގެން އުމްރާ ފުރިހަމަ ނުކުރެވުނު ނަމަވެސް އިޙްރާމް ބާޠިލުކުރުން އެއްވެސް މައްސަލައެއް ނުޖެހޭނެއެވެ. ދެން ޢާދަޔާއަށް ޢާދީ އުމްރާ ކުރުމަށް ކުޅަދާނަވުމުން އަލުން މީޤާތަށް ގޮސް އިޙްރާމް ބަނދެގެން އުމްރާ ކުރުމެވެ. މިގޮތަށް ނުކުޅެދި ކަމެއް ދެތުވެރި ވެގެން އިޙްރާމް ބާޠިލް ޖެހިއްޖެ ނަމަ ފިދުޔާ ކަތިލަން ޖެހޭނެއެވެ.
- އުމްރާއަށް ނިޔަތްގަނެ ދުޢާ ކިޔުމަށްފަހު ގިނަގިނައިން ތަލްބިޔާ ކިޔުން ސުންނަތްވެގެން ވެއެވެ. ތަލްބިޔާއަކީ: "لَبَّيْكَ اللّٰهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لاَ شَرِيْكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكُ لاَ شَرِيكَ لَكَ" މިއެވެ. ފިރިހެނުން ތަލްބިޔާ ކިޔާނީ އަޑު ހަރުކޮށެވެ. އަންހެނުން

ރިޔާ ފުރިހަމަކޮށް ނެތްނަމަ، ކާއިރުގައި ހުރިނަމަ މީހާއަށް އަޖު އިހާ ވަރަށްވެ. ރިޔާ ފުރިހަމަކޮށް ދޭނަމަ ސަވާބުކުރެވޭނެ.

- ތަޖްރިބާ ވިޔާފަސް ގިނައިން ހިތުން މުޅު އިތުރުވެގެން ވެއްޖެ. ތަޖްރިބާ ހާސިލު ރަގަޅު ކުރަން ފަރަން ވަރުދެނެވެ.
- ފުރިހަމަކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ތަޖްރިބާ ހިތުމަޔަ މިހާރަކަން އަހަރެން އަޔަގައިހަން ފުރުވެމުންދާ ސުވާލުތަކެވެ. ފުރިހަމަ ދުވަހާއްޖޭ ތަވާބަން އަދާ މިހަކު ތަޖްރިބާ އަޅު ހަރުކަން ހިތުމަން ރަދުވެރިވެމުން ނަތެވެ. އެހެންނަމަވެސް ރަދުވެރިވެ ބިރުވެރިވެ އަދި ދުރުހެލިވާންވި ބަރާމް ކަންތައްތަކާއި ނަހި ހުރައްވާފައިވާ ކަންތައްތަކަން އަރައިގަތުމަށެވެ. އެއީ އިބްރާމްގައި ވިހަސް ނުވަތަ އިބްރާމްގައި ނުންކަމުގައި ވިހަސްމެއެވެ.
- ބައްޢެއް ނުވަތަ ދުމްރާއަކަން އިބްރާމް ބަސްދު ނިހަތް ގަތުމަސްފުރުވެސް، އެއިބްރާމް ހުދުން ބާރައި ބަދަރު ހުރުން ހުއްދަވެގެންވެއެވެ. އެއީ މިތުރަކަން އިބުރާމް ހުދުން ހަޖެވެން ފަދަ ކައުއް ދުދުވެރިވެއްޖެ ނުމައެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ އިބްރާމް ބާރައި ފުންވަރައި ފާހާންކަން ހުދުމަހިވެސް ހުއްދަކަމުގެ އެހެންނަމަވެސް މިރުވަސް ދުވާ އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ އެއްޗެއް ބާނުން ހުރުން ހުއްދަވެގެން ނުވެއެވެ.
- ބައެއް މިހުން ހިކާ ފަދައިން އިބްރާމް ބަންނައިރު އަންހުންނަން، ހުދު ނުވަތަ ފެހި ކުރަ ފަދަ ވަކި ހާއްސަ އިބުރާމް ހުދުމެއް ނުވެއެވެ.

އިޙްރާމުގައި ހުރުން ހަރާމްވެގެންވާ ކަންތައްތައް.

އިޙްރާމް ބަނދެ، ހައްޖަށް ނުވަތަ ޢުމްރާއަށް ނިޔަތްގަތުމަށްފަހު ހުރުން ހަރާމްވެގެންވާ ކަންތައްތަކަކީ ފަހެކެވެ. ތަސްދީގައި އެއީ ހުރި މިފަދަ ކަމަކަށް އަޅައިގެންފިނަމަ ފިދުޔާ ކަފާރަން ޖެހޭނެއެވެ. އެކަންކަމަކީ:

1. ބޮލުގެ ނުވަތަ ހަށިގަނޑުގެ އެއްވެސް ތަނަކުން އިސްތަށި ބާލައި ނުވަތަ އުފުރައި ހެދުން. އަދި ނިޔަފަތި ކެނޑުން.
2. މީރުވަސް ދުވާ އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ އަތަރެއް ނުވަތަ އެހެން އެއްޗެއް ވިހަސް ބޭނުން ކުރުން. އެއީ އިޙްރާމް ޖޯޑުގައި ވިޔަސް ނުވަތަ ހަށިގަނޑުގައި ވިޔަސްމެއެވެ. ނުވަތަ ކެއުމުގައި ފެންބޮއުމުގައި ކަމުން ވިޔަސްމެއެވެ. (އެހެންނަމަވެސް އިޙްރާމުގައި ހުރެ އަތް ކަޅިބޮއި ފާނާއާނކދި ހުއްދަ ހަމަ ހުރިދާ ކަންތައްތަކެވެ.)
3. ޖިމާޢުވުން ނުވަތަ ޝަހުވަތްތެރިކަމާއެކު މަގުފިލުވާ އެއްވެސް ކަމެއް އަޅައިގަތުން.
4. ޝިކާރަ ކުރުން.
5. އިޙްރާމުގައި ހުރެ އިރު ފިރިހެނުންނަށް އެކަނި ހަރާމްވެގެންވާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި ފަހާފައިވާ ހެދުން އަދި މުންޑުސް ހަށިގަނޑުގެ ވަށާލާ އެއްޗެއް ކަމުގެ ބޮލުގެ ހަށިގަނޑު އެއްވެސް ބައެއް ބޮލަށް ނޭނގެން ނުބަޔަ. އަދި ހަމަހަރުމުގެ ބާ ނިވާ ކުރުމުން ނޭނގެން ނުބަޔަ. އެއީ މިޤާތަކަށް ބަރަހަ ނުވަތަ ވަޒަން ނުވަތަ

ތޮޕިގަނޑެއް ވިޔަސް ނުވަތަ އެފަދަ އެހެން އެއްޗެއް އަޅައިގެން ވިޔަސް ވެއެވެ.

6. ރަސޫލު الله صلى الله عليه وسلمގެ ޙަދީޘްތަކުގައިވާ ފަދައިން އިޙްރާމް ބަނދުކުރައިވާ އަންހެނާއަށް އަތި ނުވަތަ މޫނު ބުރުގާ އަޅުން ހުއްދަވެގެން ނުވެއެވެ. އެއީ ހަރިގަނޑުގެ ގުނޑުވަތްތަކާއި އަތްއުރަ ކަނޑޭ، ފަހާފައި ހުންނާތީއެވެ. އެކަށޮގެފާން ޙަދީޘުގެ ކުރައްވާފައިވަނީ

(وَلاَ تَنْتَقِبْ الْمَرْأَةُ الْمُحْرِمَةُ وَلاَ تَلْبَسْ الْقُفَّازَيْنِ). (رواه البخاري)

މާނައީ: "އިޙްރާމް ބަނދުކުރައިވާ އަންހެނާ މޫނު ނިވާ ނުކުރާ ހުރި ކަމެވެ. އަދި އަތްގިވެސް ނުލާ ހުރިކަމެވެ." އެހެންނަމަވެސް ހިތާ ފިރިހެނުންގެ ކުރިމަތީގައި އިޙްރާމް ބަނދުކުރައިވާ އަންހެނެއް ކަމުގައި ވިޔަސް މޫނާއި ދެއަތުގެ ފަރުދާކުރުން ވާޖިބުވާނެ ގޮތުގެ. އެހެނެއްކަމަކު އެއީ މޫނު ބުރުގާއަޅާ އަންހެން ނުވަތަ (އެތުރުމުގެ ނުވަތަ ބުރުގާގެ ކޮޅުގެ ބަޔަކުން) އެވެ. (މިކަން ޢާއިޝާ رضي الله عنهاގެ ރިވާޔަތް ރިވާވާފައި ސުވާބު ޙަދީޘްތަކުން ފާހަގަވާފައި ވެއެވެ.)

މަތީގައި ބަޔާންވެ އުޅުނު ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ހަނދާން ނެތުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ މަޢުލޫމާތު ނެތުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އަނެކަކު ޒޯރުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އިޙްރާމްގައި ކުރުން މަނާވެގެންވާ ކަމަކާއި ކަމަށް ހީނުވާ ގޮތަށް ކޮށްފިއްޔާ ކުރުމެއް ނެތެވެ. (އެކަމުގެ ސަބަބުން ފިދުޔަ ކަފާރާއެއް ނުޖެހޭނެއެވެ.)

ހަނދުމަ ނެތިގެން އެފަދަ ކަމަކަށް އަރައިގަނެވިއްޖެ ފިދާކަން އެކަމެއް ހަނދުމަފުޅުން ވަޒުތުން އެކަމަކުން ދުރުވެގަތުން ވާޖިބުވެގެން ވެއެވެ. އަދި ހަމައެކަނި ނޫނީ އެފަދަ ކަމަކަށް އަރައިގަތުމާނަމަ، އެކަމެއް އެނގުމުން ހަމަވަޒުތުން އެކަމަކުން ދުރުވެގަތުން ވާޖިބުވެގެން ވެއެވެ. މަޖުބޫރީ ޙާލަތެއްގެ ސަބަބުން އެފަދަ ކަމަކަށް އަރައިގަންނަ މީހާއަށްވެސް ފިދްޔާ ހަމަ ލާޒިމްވެއެވެ. އެކަމާއި އެ މަޖުބޫރީ ކަންތައް ފިލައި ދިޔުމުން ވަޒުތުން އެކަމުން ދުރުވެގަތުން ވާޖިބުވެގެންވެއެވެ.

- ޙާއްޖީއިން ބަލިޖެހުނަސް ނުވަތަ ޢުމްރާއަކަށް ވިޔަސް ދާ މީހުން ޙައްޖުކުރާން އެންމެ ފުރަތަމަ ދާނީ ޖިއްދާއަށެވެ. އެއީ ފުރައިގަތުމަށެވެ. އެއަށްފަހު ދަން އެތަނުން ބަހުގައި ދާނީ މައްކާގައި ތިބި ހޮޓަލަށެވެ.
- ހޮޓަލަށްދެވުމަށްފަހު ފުރި ތަނުމަތި ފަދަ ތަކެތި އެއްޗީޒުގެ ކޮޓަރިއަށް ޖަހައި ރައްކާ ކުރުމަށްފަހު އަދި ޢުމްރާގެ އަޅުކަން ފުރިހަމަ ކުރަން ދާނީއެވެ. ވަރުބަލިވެފައިވާނަމަ ވަރުބަލި ފިލުވާލާފައި ދިއުންވެސް ހުއްދައެވެ. އަދި ފުރާނާކާރީ ކައިބޮއި ހަދައިގެން ޢުމްރާގެ އަޅުކަން ފުރިހަމަ ކުރަން ދިއުންވެސް ހަމަ ހުއްދައެވެ.
- މިސްކިތުގައިވެސް ތަލްބިޔާ ކިޔުން ސުންނަތްތެރިވެގެންވެއެވެ. ތަލްބިޔާ ކިޔުން ހުއްޓާލާނީ ކަޢުބާގައި ބައިތުﷲ ފަދަ ތަނެއް ޠަވާފު ކުރަން ފަށައިގަތުމުންނެވެ.
- މައްކާއަށް ދެވުމަށްފަހު މިސްކިތަށް (އެބަހީ މަސްޖިދުލް ޙަރާމަށް) ވަނުމުގައި ކަނާތު ފައިން ހަމަ އެހެން މިސްކިތްތަކަށް ވަނުމުގައިވެސް

ރަސޫލު ﷲ صلى الله عليه وسلم އިރުޝާދު ދެއްވާފައިވާ ފަދައިންނެވެ. މިގޮތުން މިސްކިތަށް ވަންނުމުގައި ކަނާތު ފައި އިސްކޮށް މިސްކިތަށް ވަންނައިރު ކިޔާ ދުޢާ "بِسْمِ اللهِ، وَالصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ عَلَى رَسُولِ اللهِ، اللّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي، وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ، أَعُوذُ بِاللهِ الْعَظِيمِ، وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ، وَبِسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ" ކިޔާނީއެވެ.

2. ވުޟޫ.

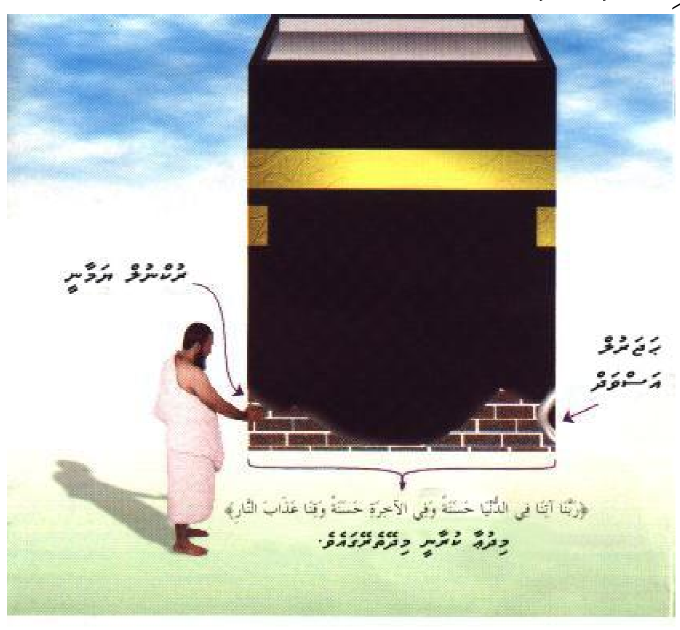
- ވުޟޫވަނީ ބަޔަކުރު އަސްވަދުން ފުރިގެން ހަމަ އުރިސާބަން، ގެޔޮ ވަރައިގެން ޖަހާ ހަތް ބަޔަވެ.
- ވުޟޫ ކުރާއިރު ހުސްނަސްވާނީ ވުޟޫ ކޮށްގެންނެވެ. ވުޟޫއާއި ނުލާ ވުޟޫ ބަޔަކަ ނުވާނެއެވެ.
- ވުޟޫ ފެށުމަށްޓަކައި ބަޔަކުރު އަސްވަދު ކައިރިއަށް ގޮސް "بِسْمِ اللهِ، اللهُ أَكْبَرُ" މިފަދައިން ކިޔައި، ކަނާތުން އުރިހަގަނޑުގައި ބޭސްވުމަށްފަހު ހިހަގަނޑުގައި ބޭސްކޮށްލާނީއެވެ. ބޭސް ދިނުމަށް ދަތި ނަމަ އަތް ބޭސްވާފައި އަތުގައި ބޭސް ދޭނީއެވެ. އަތުވެސް ބޭސްވާ

ނުލެވުނު ނަމަ އަތް އެދިމާލަން އުފުލައި "بِسْمِ اللهِ، اللهُ أَكْبَرُ" މިފަދައިން ކިޔާނީއެވެ.

- ޠަވާފު ކުރާއިރު އުމްރާ ވެރިޔާ ނުވަތަ ޙައްޖު ވެރިޔާ ހުންނާނީ ގުދުރަތް ވާތް ކަރާތް ވަގޮތަކަށެވެ.
- ޠަވާފު ކުރާ މީހާ ފުރަތަމަ ތިން ބުރުގައި ހަލުވު ކުރުން ސުންނަތް ވެގެން ވެއެވެ. ހަލުވު ކުރުމަކީ ކައިރި ފިޔަވަޅު ތަކެކާއި އެޅި ބާރަށް (ހަލުވަން) ހިނގުމެވެ.
- ޠަވާފު ކުރާއިރު ފިރިހެނުން މިބޭނީ ކަނާތް ފަރާތު ކޮނޑު ހުޅުވައިގެންނެވެ. އެއީ މަތީން އަންނަ ފޮތި ކަނާތްދަށުން ގެންގޮސް ވާތް ފަރާތު ކޮނޑު މައްޗަށް އެއްލައިގެންނެވެ.

- ޠަވާފު ކުރަން ފެށުމަށްފަހު އަރަބިން ވިޔަސް ނުވަތަ ދިވެހިން ވިޔަސް ބޭނުން ދުޢާއެއް ކުރެވިދާނެއެވެ. އަދި ހަމައެކަނިވެސް ޠަވާފް ޤުރުއާންވެސް ކިޔެވިދާނެއެވެ. (މިތަނުގައި ކިޔައިދާނީ، ޤުރުއާނާއި ސުންނަތުގައި ހިމެނޭ ކަނަގަދު ދުޢާތަކަށް މިތަނުގައި ވާނަމަވެ.)
- ޠަވާފު ކުރަމުން ދާއިރު ރުކުނުލް ޔަމާނީ އާއި އަސް ހަމަވުމުން ދާގައި އަތް ބޭއްސާވީއެވެ. އަތް ބޭއްސާ ނުލިބޭނަމަ ތަން އިޝާރާ އެއްވެސް ކަމެއް ކުރާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.
- އެއަށްފަހު ރުކުނުލް ޔަމާނީ އާއި ޙަޖަރުލް އަސްވަދާއި ދެމެދު ކިޔާނީ ﴿رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾ މިދުޢާއިންނެވެ.

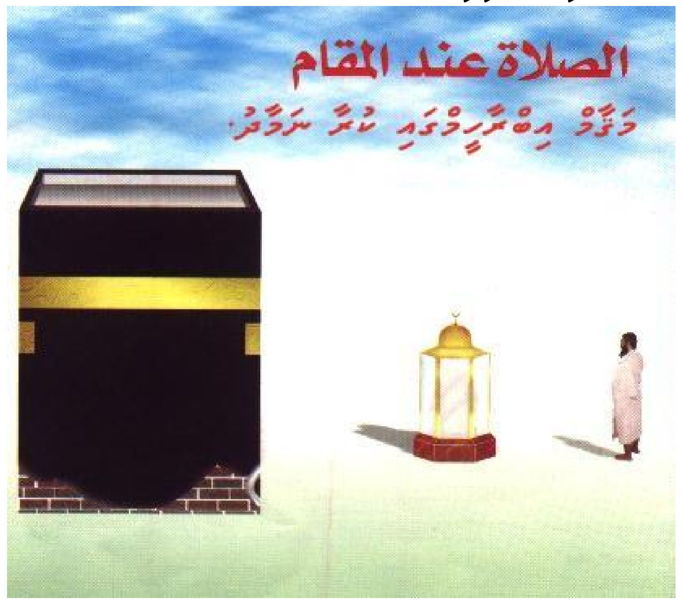

- އެއަށްފަހު އަނެއްކާވެސް ޙަޖަރުލް އަސްވަދާއި އަތާ ހަމަވުމުން އެއަށް ކުރިމަތިލައި "اللهُ أَكْبَرُ" މިފަދައިން ކިޔައި ޠަވާފް ކުރުން ކުރިއަށް ގެންދާނީއެވެ. މިގޮތަށް ހަތް ބުރު ހަމަވުމުން ޠަވާފްކޮށް ނިމުނީއެވެ. ހަތްވަނަ ބުރުގައި ޙަޖަރުލް އަސްވަދާއި ހަމަވުމުން ތަކްބީރު (اللهُ أَكْبَرُ) ކިޔާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.
- ޠަވާފް ކުރުމުގެ ތެރޭގައި ވުޟޫ ގެއްލިއްޖެނަމަ، އަލުން ވުޟޫކުރުމަށްފަހު ނުނިމި އޮތްބައި ފުރިހަމަ ކުރާނީއެވެ. ބުރެއްގެ މެދުތެރެއިން ވުޟޫ ގެއްލިއްޖެނަމަ ވުޟޫ ކުރުމަށްފަހު އަލުން ޙަޖަރުލް އަސްވަދުން ކައިރިން އެބުރު ފަށާނީއެވެ.
- ޠަވާފް ކުރާއިރު ބައެއް މީހުން ކޮންމެ ބުރަކަށް ވަކި ޚާއްޞަ ދުޢާތަކެއް ކަނޑައަޅައިގެން އެއީ އެބުރުގައި ކޮންމެހެން ކިޔަން ޖެހޭ ދުޢާތަކެއްކަމުގައި ހަދައި އެގޮތަށް ޢަމަލުކުރެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް މިއީ އެއްގޮތަކަށްވެސް ކީރިތި ނަބިއްޔާގެ އަރިހުން ސާބިތުވާ އޮތް ކަމެއް ނޫނެވެ. މިފަދަ އަޅުކަންތައްތަކާ ކީރިތި ނަބިއްޔާ އަންގަވާ، ދައްކަވާފައިވާ ގޮތަށް އަދާކުރަން ޖެހޭ އަޅުކަންތައްތަކުން ވާއިރު އެކަލޭގެފާނު ދެއްކެވި ގޮތް ނޫން އެހެން ގޮތަކަށް ކުރުމަކީ އެއަޅުކަމެއް ޤަބޫލު ނުކުރެވޭ ބާޠިލް ވެދާނެ ކަމެކެވެ.
- އަދި ހަމަ މިގޮތަށް ޠަވާފްކުރަމުންދާއިރު، ބޮޑެތި ގުރޫޕުތައް ހަދައިގެން އެކެއްގެ އަޑުގަދަކޮށް އެކަށް ބަރާބަރު ހަޑު އަޑުން ދުޢާ ކުރަމުން ދެއެވެ. މިއީވެސް ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން ހުރި ބޮޑު ބިދުޢައެކެވެ. މިގޮތަށް ދުޢާ

ކުރުމަކީ ޠަވާފުކުރަމުންދާ އެހެންމީހުންނަށް އެކަމުގެ ސަބަބުން އުނދަގޫވެ އެއަޅުކަން ފުރިހަމަ ކުރަން ދަތި އުނދަގޫކަމެއް ކުރިމަތިވާނޭ ކަމެކެވެ. الله ތަޢާލާ ކީރިތި ޤުރުއާނުގައިވެސް، އެއިލާހުގެ ޙަޟްރަތަށް ދުޢާކުރުމަށް އަންގަވައި އަމުރު ކުރައްވާފައިވަނީ ބިރުވެތިކަމާއި ދަށުވެތިކަމާއި އެކު ވަންހަނާކޮށް ސިއްރުންނެވެ. (سورة الأعراف: 55)

- ޠަވާފުކުރަމުން ދަނިކޮށް ފަރުޟު ނަމާދަށް ބަންގި ގޮވައި ޤާމަތް ދިނީ ނަމަ ޠަވާފު ކުރުން ހުއްޓާލުމަށްފަހު އެނަމާދު ޖަމާޢަތުގައި އަދާކުރުމަށްފަހު ޠަވާފުގެ ނުނިމި އޮތްބައި އަދާކުރަންވާނެއެވެ. ނަމާދު ކުރުމަށް ޠަވާފު މެދުކަނޑާލިއިރު އެބުރު ނުނިމިކަމުގައިވާނަމަ އެބުރު އަލުން ފަށާނީއެވެ.
- ގެފުޅު ވަރަކަށް ހަތްބުރު ޖެހުމުން ޠަވާފްކޮށް ނިމުނީއެވެ. ޠަވާފްކޮށް ނިމުމުން ކަންނޮށްޓަކައި ދޮނު ނިވާކުރަންވީއެވެ. އެއީ ހިތާ (މަތިން އަސްނަ ކޮޅާ) ކޮށްލުމަކީ އެއްގަމާއިގެން ކުރަންޖެހޭކަމެކެވެ.
- އެއަށްފަހު ދެން މަޤާމު އިބްރާހީމްގެ ފަހަތަށް ދާނީއެވެ. މިހެން ކުރަނީ ކާނި އެދިމާލުން ތަންކޮޅެއް ފަހަތުގައި އެއީ ކީރިތި ﴿وَاتَّخِذُوا مِنْ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى﴾ މިހެންނެވެ.
- ދެން އެތަންގައި ދެރަކުޢަތް ނަމާދު ކުރާނީއެވެ. ފުރަތަމަ ރަކުޢަތުގައި ސޫރަތުލް ފާތިޙާ ﴿الحَمْدُ﴾ ކިޔުމަށްފަހު ކިޔާނީ ސޫރަތުލް ކާފިރޫން ﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ﴾ އެވެ. ދެވަނަ ރަކުޢަތުގައި ސޫރަތުލް ފާތިޙާ

﴿الحَمْدُ﴾ގެ ފަހުން ސޫރަތުލް އިޚްލާޞް ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ އެވެ.
(އެދިމާވެސް ފުރިހަމަވާނަމަ މަސްޖިދުލް ޙަރާމްގެ ކޮންމެ ތަނެއްގައި އެދު
ރަކްޢަތް ކުރިކުރުމުގައިވިޔަސް މައްސަލައެއް ނެތެވެ.)

- މިދެރަކުޢަތް ކޮށް ނިމުމުން ޒަމްޒަމް ފެން ބޮއިން ސުންނަތް ވެގެންވެއެވެ.
- ދެން އެއަށްފަހު ޙަޖަރުލް އަސްވަދަށް ގޮސް ބޮސް ދޭށެވެ. ނަމަވެސް މީހުން ގިނަވެ އެތަނާއި ކައިރި ނުވެވޭނަމަ އެއްވެސް ކަމެއް ކުރާން ކަމެއް ނެތެވެ. (ބޮސް ނުދެވޭނަމަ މިތަނުގައި ޙަޖަރުލް އަސްވަދަށް އިޝާރާތް ކުރުމެއް ނެތެވެ.)

- އެއަށްފަހު ދެން ޢުމްރާގެ ކުރިއަށް އޮތް ބައިގެން ކުރިއަށް ދާނީ އެވެ. އެއީ ސަޢުޔު ކުރުމެވެ. ސަޢުޔު ކުރުމަށްޓަކައި ދާނީ ޞަފާ ފަރުބަދައާއި ދިމާލަށެވެ.

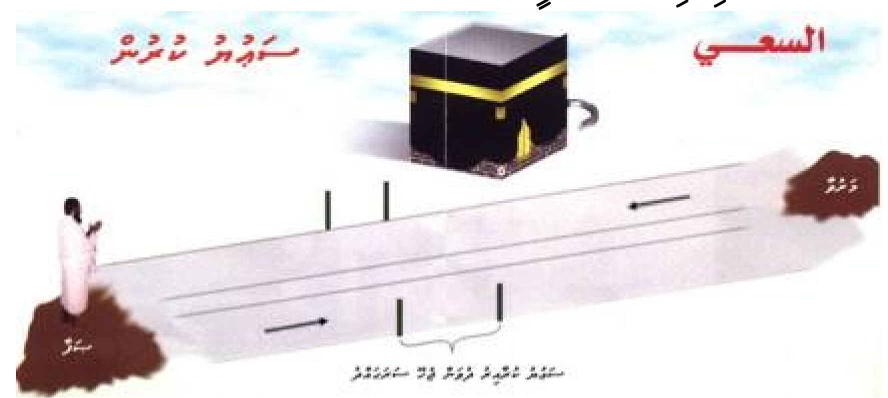
3. ސަޢުޔު

- ސަޢުޔަކީ ޞަފާއާއި މަރުވާއާއި ދެމެދު ކުރާ ހަތް ބުރެވެ. ޞަފާއިން ފެށިގެން މަރުވާ އަށް އެއީ ފުރަތަމަ ބުރެވެ. މަރުވާއިން ފެށިގެން ޞަފާއަށް އެއީ ދެވަނަ ބުރެވެ.
- ސަޢުޔު ކުރުމުގައި ވުޟޫ ހުރުމަކީ ކޮންމެހެން ޝަރުޠެއް ނޫނެވެ. އެހެންނަމަވެސް ވުޟޫކޮށްގެން ހުރެ ކުރުން އެދެވިގެން ވެއެވެ.
- ސަޢުޔު ކުރަންވާނީ ޞަފާއިންނެވެ. އަދި ނިމޭނީ މަރުވާއަށެވެ.
- ސަޢުޔު ކުރުމަށްޓަކައި އަންނައިރު ޞަފާ ފަރުބަދައާއި ކައިރިވުމުން މިއަންނަނިވި އާޔަތް ކިޔުން ސުންނަތްވެގެންވެއެވެ. ﴿إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ﴾. ނުވަތަ ހަމައެކަނި ﴿إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ﴾ މިފަދައިން ކީ ކަމުގައި ވިޔަސް ފުދޭނެއެވެ.

- ދެން ކިޔާނީ "أَبْدَأُ بِمَا بَدَأَ اللّٰهُ بِهِ" މިފަދައިންނެވެ. އެއަށްފަހު ކަޢުބާ (ގިބުލަ) ފެންނަ ހިސާބަށް، ޞަފާ ފަރުބަދައަށް އަރުން ސުންނަތް ވެގެންވެއެވެ. މި ދެ ދުޢާ ކިޔާނީ ހަމައެކަނި ސަޢުޔު ކުރަން (ފުރަތަމަ ބުރު) ފަށަން އަންނައިރު އެކަންޏެވެ.
- ދެން ގިބުލަށް ކުރިމަތިލައި އަންނަނިވި ދުޢާ ކިޔާނެއެވެ. (لاَ إِلهَ إِلاَّ اللّٰهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيْكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرِ. لاَ إِلهَ إِلاَّ اللّٰهُ وَحْدَهُ أَنْجَزَ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الأَحْزَابَ وَحْدَهُ). މިދުޢާ ބާރަށް ކިޔުން ސުންނަތްވެގެން ވެއެވެ. މިދުޢާ ނިމުމުން ދެން ބޭނުން ދުޢާއެއް ކިޔާނެއެވެ. (މިތަނުގައި މަތީގައި ބަޔާންވެދިޔަ ދުޢާ ނޫން އެހެން ދުޢާތައް ކިޔާނީ މަޖުންނެވެ.) އެއަށްފަހު އަނެއްކާވެސް މިދުޢާ ކިޔާނެއެވެ. ދެން އަނެއްކާވެސް ބޭނުން ދުޢާއެއް ކިޔުމަށްފަހު ތިންވަނަ ފަހަރަށް މިދުޢާ ކިޔާނެއެވެ. ތިންވަނަ ފަހަރު މިދުޢާ ކިޔުމަށްފަހު އެތަނުގައި އިތުރު ދުޢާއެއް ކިޔާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.
- ދެން އެއަށްފަހު ޞަފާ ފަރުބަދައިން ފައިބައިގެން މަރުވާއާއި ދިމާލަށް ހިނގާނެއެވެ. ހިނގާނީ އާދައިގެ ހިނގުމެއްގައެވެ.
- މިދަތުރުގައިވެސް ކިޔާކަށް ވަކި ހާއްސަ ދުޢާއެއް ނެތެވެ. މިތަނުގައި ޢަރަބިން ވިޔަސް ނުވަތަ ދިވެހިން ވިޔަސް ބޭނުން ދުޢާއެއް ކިޔުވި

ދާނެއެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ ކިރިޔާ ޤުރުއާންވެސް ކިޔަވިދާނެއެވެ. މިތަންތަނުގައިވެސް ދުޢާ ކުރާނީ ސިއްރުން ވަންހަނާކޮށެވެ.

- ސަޢުޔު ކުރަމުން ދާއިރު ފެހި ކުލައިން ފާހަގަ ކުރެވި، ދިއްލާފައިވާ ހިސާބަށް އައުމުން ވީހާވެސް ބާރަށް ދުވެފައި ދިއުން ސުންނަތްވެގެން ވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް އެއީ އެހެން މީހުންނަށް އުނދަގޫ ނުވާގޮތަށެވެ. މިގޮތަށް ގޮސް އަނބުރާއާވެސް ފެހިކުލައިން ފާހަގަ ކުރެވި ދިއްލާފައިވާ ހިސާބަށް ދެވުމުން ދުވުން ހުއްޓާލައި، އާދައިގެ ހިނގުމެއްގައި މަރުވާއާއި ހިސާބަށް ދާނީއެވެ.

- މަރުވާއަށް އެރުމަށްފަހުވެސް ކަންތައް ކުރާނީ ކުރީގައި ބަޔާންވެ ދިޔަގޮތަށް ސަފާ ފުރަބަދައަށް އެރުމަށްފަހު ކަންތައް ކުރިގޮތަށެވެ. އެއަށްފަހު އަނބުރާ ސަފާ ފުރަބަދައާއި ދިމާލަށް ދާނީއެވެ.
- ދާއިރުވެސް ފެހިކުލައިން ފާހަގަ ކުރެވި ދިއްލާފައިވާ ހިސާބަށް ދެވުމުން ކުރީގައި ހިނގާގޮތަށް ދުވަން ޖެހޭނެއެވެ. އަދި ދެން ފެހިކުލައިން ފާހަގަ

ކުރުމީ ދިއްލާފައިވާ ހިސާބަށް ދެވުމުން ދުވުން ކުރުބާނީއެވެ. އެއަށްފަހު ހަމަ އާދައިގެ ހިނގުމުގައި ބަލާ ގަޑިބަދަލާއި ދިމާލަށް ދާނީއެވެ.

- ބަލާ ގަޑިބަދަލަށް އަޑުމަށްފަހު އަނެއްކާވެސް ކަނޑައަށް ކުރާނީ ހަމަ ކުރިއާށް އެއްގަޑިއިރުނުވެ. މިގޮތަށް ހަތް ބުރު ހަމަވުމުން ސައުޢީކަރު ނިމުނީއެވެ. ސައުޢީކަރު ނިމުނީ (ހަތްވަނަ ބުރު ހަމަވާނީ) މަރުވާ އަށެވެ.
- އެއަށްފަހު ދެން ޢުމްރާނީ ޢުމުރާގެ އެންމެ ފަހު ކަނޑައަށް އަދާ ކުރުމުގެ ވެވެ. އެއީ ބޮބޭލުން ނުވަތަ ބޮ ކޮށުމެވެ.

4. ބޮ ބޭލުން ނުވަތަ ބޮ ކޮށުން.

- ބޮ ބޭލުން ނުވަތަ ކޮށުމަކީ ޢުމްރާގެ ވާޖިބުތަކުގެ ތެރެއިން ހިމެނޭ ކަމެކެވެ.
- ފިރިހެނުންނަށް އެމީހުންގެ ބޮ ކޮށުމަށްވުރެ ބޭލުން މާތް އިތުރުވެގެން ވެއެވެ. އެހެނީ ރަސޫލު الله صلى الله عليه وسلم، ބޮ ބޭލުއްވި ބޭކަލުންނަށް ތިންފަހަރު ދުޢާ ކުރެއްވިއެވެ. އެހެންނަމަވެސް ބޮ ކޮށުއްވި ބޭކަލުންނަށް ދުޢާ ކުރެއްވީ އެންމެ ފަހަރަކުއެވެ. (رواه مسلم: 1303) .
- އަންހެނުންނަށް ވަނީ އެކަނިބޭކަލުންގެ ބޮލުގެ އިސްތަށިގަނޑުގެ ކޮޅުން އިނގިލި ކުރިއްގެ މިންވަރު ބުރިކޮށްލުމެވެ. ބޮލުގެ އިސްތަށިގަނޑު

ބެލުމަކީ އަންހެނުންނަށް ހުއްދަވެގެންވާ ކަމެއް ނޫނެވެ.
އެކަނބަލުންނަށްވެސް ކުރީގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ފަދައިން
އިސްތަށިގަނޑުން ތަންކޮޅެއް ދިގު ކުރުމެވެ. (صحيح أبي داود: 174)

- ކުރު މުއްދަތަކަށްގެ ތެޔޮގައި އިތުރު ޢުމްރާއެއް ކުރުމަށް ފުރުޞަތު ލިބޭނަމަ، (މިސާލަކަށް މަދީނާއަށް ޒިޔާރަތް ކުރުމަށްފަހު އަންނަންނަވާ އިރުން) ފިރިހެނުންގެ ބޮލުގެ އިސްތަށިތައް ނުކަނޑާނުލާ ހިލާނަމަ ފުރަތަމަ ކުރާ ޢުމްރާގައި ﷺ ތަޤްޞީރު ކުރާތާ ފަހުން. އަދި މަދީނާއަށް ޙައްޖަށް ކުރުމަށްފަހު އަނބުރާ ކުރާ ޢުމްރާގައި ﷺ ބާކީން ޤަޞްރުކުރުން އެންމެ ރަނގަޅެވެ.
- ﷺ ބޭފުޅުގައި ބޮޑުގެ ހިރާ ދިމާވަކުން ވަރަށްގެން ބޭރުން ވާޖިބުވެގެން ދެއެވެ. ހަމަ މިގޮތުން ﷺ ކާރިޔާވެސް ބޮޑުގެ ހިރާ ދިމާވަކުން ތިރީބޭނުން އެއްވަރުން ކާރުން ވާޖިބު ވެގެންވާއެވެ.
- ފިރިހެނުން ﷺ ކާރިޔާ ބޮޑުގެ ތަންކޮޅުކުރުން ކުރެ އިސްތަރިކާގައި ކަނޑާލަން މިހާރަކަށް އަދިވެސް ބޭރުން ވަރަށް ފުރިހަމަ ކުރާނެވެ. އެހެންނަމަވެސް މިގޮތަށް ތަންކޮޅުކުރުން ދޭތެރޭ އިސްތަރި ކަނޑާލުމުން އުޅުމާއި މިބައި ފުރިހަމަވީ ކަމަކަށް ނުބެލޭނެއެވެ. ސާބިތުވެއެވެ. މިއީ އަދިކު ކުރިއެރުމާ ގޮތައި ހިލާފުން ކުރެވޭ ވަކިކުރިއްޔާ ކަމެއް ކުރަގައި ގޮތާއި ނުވެއެވެ.
- މިތަނުގައި އަދި ފަހަރުގައި ތަކުރާރުކުރުން މުރާދު އަހުރެ ނުކުތާއެއް ﷺ ބާރާއިރު ނުވަތަ ކާރިޔާ ބަޔެއް ފިރިހެނުން އުޅުންގެ ތިރީބުރި ބާރާބޮޑުގެ ވަރަށްތަކެވެ. ތިރީބުރި ބޮޑުވެ ކުރެހުމެއްގެ ރޮނގު ބަރާބަރު

ކަމެކެވެ. ޞަޙީޙް މުސްލިމްގައި عبد الله بن عمر رضي الله عنهما، ރިވާ ނަބިއްޔާ محمد صلى الله عليه وسلمގެ އަމުރުން ރިވާކޮށްފައިވާ ބަޔާނުގައިވެއެވެ. " أَنَّهُ أَمَرَ بِإِحْفَاءِ الشَّوَارِبِ وَإِعْفَاءِ اللِّحْيَةِ " (رواه مسلم). މާނައީ: "މަތިމަސް ކުރުކުރުމަށާއި ތުނބުޅި ދިގުކޮށްލައި ބޭއްޓެވުމަށް އެކަލޭގެފާނު އަމުރު ކުރެއްވިއެވެ."

- ބޯ ބޯއްދުމުން ނުވަތަ ކޮށުމުން ޢުމްރާގެ އަޙުކާމް ފުރިހަމަވެ އިޙްރާމް ކަނޑުނީއެވެ. އެއަށްފަހު އިޙްރާމް ބަންދުގެ ސަބަބުން ޙަރާމްވެފައިވާ ކަންތައްތައް ހުއްދަވިއެވެ. އެގޮތުން ޙަރާމަށް ބޭނުން ކުރުމުގައްޔާއި، މީރުވަސް ދުވާ ހަޖަރު ބޭނުންކުރުން އަދި އަނބިފިރި ކަމުގެ ގުޅުން ހިންގުންވެސް ހުއްދަވެގެން ވެއެވެ.

މުހިއްމު ބަޔާން ނުކުތާތައް.

- ބަޔާން މިހުން މައްކާގައި ތިބޭތިބުމުގައި ތަރުތީބުއަން (މައްކާގެ މިސާލަކަށް) ގޮސް ކައްވެ ދުވަހަކު ނުވަތަ ދުދުވަހުން އެއް ދުވަސް ކަހަލަ ގޮތަކަށް، އެތަނުން އިޙްރާމް ބަނދެ ޢުމްރާކޮށް އުޅެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް މިއީ ތާބިތު ގޮތެއް ނޫނެވެ. އަދި އިޙްރާމްބަނދެއްސަ މިކަން ހަމަ ކުރައްވާފައެވެ. އެހެންނަމަވެސް ބަޔާން އިޙްރާމްބަނދަން ވިދާޅުވީގޮތުގައި ޢާންމުގެ މަސްވަ ނުވަތަ ބައްޔަކު ނުވަތަ އޭގައިވަ މިހާކަ މިގޮތަ އަޚުލާޤު އަދާނުކުރެވުން މަޤުބޫލުކައިވާ ނަމަ، އެގޮތަ މިހާރުގެ ބަދަލުގައި މިގޮތުން އުމުރާއެއް ވިދާޅުވެއެވެ. والله أعلم.

- ބައްޖު އަދި ޢުމްރާ ދަތުރުތަކުގައިވެސް މައްކާއަށް ދިޔުމަށްފަހު މަދީނާއަށް ޒިޔާރަތް ކުރާނެއެވެ. މަދީނާއަށް ދާއިރު އިޙްރާމް ބަނދެ ނުވަތަ ވަކި ހާއްސަ ހެދުމެއް ލާކަށް ނުޖެހެއެވެ.

ޢުމްރާގެ އަޅުކަމުގައި ކުރެވިދާނެ ބައެއް ދުޢާތައް.

ޢުމްރާގެ އަޅުކަމުގައި ވަކި ހާއްސަ ތަންތަނުގައި ކިޔަން ހުރި ދުޢާތައް ކިޔުމަށްފަހު (އެދުޢާތައް ކުރީގައި ބަޔާންވެފައި އެވަނީއެވެ)، ދެން އެމީހަކު ބޭނުން ދުޢާއެއް ކުރަންވީއެވެ. އެހެންކަމުން މިތަންތަނުގައި އަޅުގަނޑު މިނަޤްލު ކުރަނީ ޤުރްއާނުގައި ހުރި ބައެއް ދުޢާތަކާއި އަދި ޙަދީޘްފުޅު ތަކުގައި ހުރި ބައެއް ދުޢާތައް މިފޮތުގައި ބަޔާންކޮށްލާނަމެވެ. މިދުޢާތައް ކުރާއިރު މީގެ މާނަ އެނގޭނަމަ ބޮޑަށް ޚުޝޫޢަތްތެރި ވެވޭނެއެވެ. ވީމާ އަޅުގަނޑުގެ އިލްތިމާސަކީ، [illegible]

ކޮންމެއަކަސް މިދުޢާތައް ނޫނަސް ހަމަ ދިވެހި ބަހުންވެސް އަޅުގަނޑުމެން ދުޢާ ކުރަންވީއެވެ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާފަ ފުއްސަވުމަށާއި، ސުވަރުގެ ދެއްވައި ނަރަކައިން މިންޖުކޮށްދެއްވުމަށާއި، އަޅުގަނޑުމެންގެ މައިން ބަފައިންނަށާއި އަދި މިނޫނަސް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ކޮންމެ ކަމަކަށް ދުޢާ ކުރަންވީއެވެ. އެއިލާހަކީ އަޑުއައްސަވާ އަދި އިޖާބަދެއްވާ އިލާހެވެ.

قرآن ން ނަގާފައިވާ ދުޢާތައް.

﴿رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾

﴿رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذا بَاطِلاً سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ . رَبَّنَا إِنَّكَ مَن تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ . رَّبَّنَا إِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلإِيمَانِ أَنْ آمِنُواْ بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الأبْرَارِ . رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدتَّنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلاَ تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لاَ تُخْلِفُ الْمِيعَادَ﴾

﴿رَبَّنَا لاَ تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ . وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴾

﴿رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلاًّ لِّلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ﴾

﴿رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَاغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾

﴿رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ﴾

﴿رَبَّنَا إِنَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾

﴿رَبَّنَا لاَ تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنتَ الْوَهَّابُ . رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لاَّ رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللّهَ لاَ يُخْلِفُ الْمِيعَادَ﴾

﴿رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا﴾

﴿رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾

﴿رَبَّنَا لاَ تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلاَ تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلاَ تُحَمِّلْنَا مَا لاَ طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَآ أَنتَ مَوْلاَنَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾

﴿رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ . رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِن ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَآ إِنَّكَ أَنتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ﴾

﴿رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلاَةِ وَمِن ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاء . رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ﴾

﴿رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ . وَاجْعَل لِّي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ . وَاجْعَلْنِي مِن وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ﴾

﴿رَّبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ . رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا وَاغْفِرْ لَنَا رَبَّنَا إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾

﴿رَبِّ هَبْ لِي مِن لَّدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ﴾

﴿رَبِّ لا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ﴾

﴿رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي . وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي . وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِّن لِّسَانِي . يَفْقَهُوا قَوْلِي﴾

﴿لاَّ إِلَهَ إِلاَّ أَنتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنتُ مِنَ الظَّالِمِينَ﴾

﴿رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ﴾

﴿رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾

﴿رَبَّنَا لاَ تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلاَ تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلاَ تُحَمِّلْنَا مَا لاَ طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَآ أَنتَ مَوْلاَنَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾

حديث ފުޅުތަކުން ނަގާފައިވާ ދުޢާތައް.

"سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ"

"اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ"

"اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا وَفِي بَصَرِي نُورًا وَفِي سَمْعِي نُورًا وَعَنْ يَمِينِي نُورًا وَعَنْ يَسَارِي نُورًا وَفَوْقِي نُورًا وَتَحْتِي نُورًا وَأَمَامِي نُورًا وَخَلْفِي نُورًا وَعَظِّمْ لِي نُورًا "

"اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ النَّارِ"

"اللَّهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ اللَّهُمَّ نَقِّنِي مِنْ الْخَطَايَا كَمَا يُنَقَّى الثَّوْبُ الأَبْيَضُ مِنْ الدَّنَسِ اللَّهُمَّ اغْسِلْنِي مِنَ الخَطَايَايِ بِالثَّلْجِ وَالْمَاءِ وَالْبَرَدِ"

"اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمَلِكُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ أَنْتَ رَبِّي وَأَنَا عَبْدُكَ ظَلَمْتُ نَفْسِي وَاعْتَرَفْتُ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي ذُنُوبِي جَمِيعًا إِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ وَاهْدِنِي لأَحْسَنِ الأَخْلاَقِ لاَ يَهْدِي لأَحْسَنِهَا إِلاَّ أَنْتَ وَاصْرِفْ عَنِّي سَيِّئَهَا لاَ يَصْرِفُ عَنِّي سَيِّئَهَا إِلاَّ أَنْتَ لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ وَالْخَيْرُ كُلُّهُ فِي يَدَيْكَ وَالشَّرُّ لَيْسَ إِلَيْكَ أَنَا بِكَ وَإِلَيْكَ تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ"

"اللَّهُمَّ رَبَّ جَبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ اهْدِنِي لِمَا اخْتُلِفَ فِيهِ مِنْ الْحَقِّ بِإِذْنِكَ إِنَّكَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ"

"اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ قَيِّمُ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ وَلَكَ الْحَمْدُ لَكَ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ مَلِكُ

السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ الْحَقُّ وَوَعْدُكَ الْحَقُّ وَلِقَاؤُكَ حَقٌّ وَقَوْلُكَ حَقٌّ وَالْجَنَّةُ حَقٌّ وَالنَّارُ حَقٌّ وَالنَّبِيُّونَ حَقٌّ وَمُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ حَقٌّ اللَّهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْكَ أَنَبْتُ وَبِكَ خَاصَمْتُ وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ فَاغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لا إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ"

"اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي كُلَّهُ دِقَّهُ وَجِلَّهُ وَأَوَّلَهُ وَآخِرَهُ وَعَلَانِيَتَهُ وَسِرَّهُ"

"اللَّهُمَّ أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ لاَ أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ"

"اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَفِتْنَةِ الْمَمَاتِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ الْمَأْثَمِ وَالْمَغْرَمِ"

"اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا وَلاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ فَاغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وَارْحَمْنِي إِنَّك أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ"

"اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَأَهْلِي وَمَالِي اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَتِي وَقَالَ عُثْمَانُ عَوْرَاتِي وَآمِنْ رَوْعَاتِي اللَّهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ وَمِنْ خَلْفِي وَعَنْ يَمِينِي وَعَنْ شِمَالِي وَمِنْ فَوْقِي وَأَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي"

މިހައިހިސާބުން މިދުޢާގައި ލިޔަންގަސްތުކުރި ހިސާބަށް ލިޔެނިމުނީއެވެ. ދުޢާއަކީ މާތްالله، މިދުޢާގެ ބަރަކާތުން ގިނަ ދިވެހި ދަރިންތަކަކަށް އަގުހުރި ފައިދާތަކެއް ލިބުމެވެ. އަދި ނިކަމެތިއަޅާގެ މިކުޅަދާ މަސައްކަތް ޤަބޫލުކުރައްވާ ހެޔޮދުޢާގެ މީޒާނުން އިތުރުކުރެއްވުމެވެ.

وَصَلَّى اللهُ وَسَلَّمَ عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِه وَصَحْبِهِ أَجْمَعِيْن.

***

ނޯޓް: މިފޮތުގެ އީ-ވާރޝަން www.dheenee-news.comއިން ލިބިވަޑައި ގަންނަވާނެއެވެ.

***